

❖ पाठ नियोजन ❖

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव : नाडे नलिनी प्रभाकर. सोल नं. : 92
शाळेचे नाव : जनना इंग्लिश स्कूल व उच्च माध्यमिक विद्यालय. अध्यापन पध्दती : कथन पध्दती
इयत्ता : 7 वी तुकडी वेळ : 9 पाठाचा प्रकार : सराव पाठ
अध्यापन विषय : इतिहास. एकूण पाठ क्र. : 3

घटक / उपघटक : स्वराज्याचा कारभार.

अध्यापन पध्दती / प्रकार : कथन पध्दती.

पूर्वज्ञान : विद्यार्थ्यांना स्वराज्याच्या स्थापनेविषयी माहिती आहे.

पाठयुद्धे :
① अष्टप्रधान मंडळ.
② शेतीविषयीचे धोरण.

गाभा घटक / मूल्ये : सामाजिक अडसरंचे निर्मूलन.

मूल्ये :- राष्ट्रीय एकतात्मता.

संबोध / तत्वे / नियम : अष्टप्रधान, कर्तव्यगार, अवर्षण, शेतसारा.

प्रस्तावना : विद्यार्थी मित्रांनो शिवाजी महाराजांनी अतिशय संघर्षातून आदिलशाही आणि मुघलांशी संघर्ष केल्यानंतर स्वतःच एक स्वराज्य निर्माण केले. म्हणजेच मुघलांशी संघर्ष करून स्वराज्याची स्थापना केली. स्वराज्याची स्थापना तर केली पण स्वराज्याचा कारभार ही व्यवस्थित ठेवणे आवश्यक होते.

हेतुकथन : तर आज आपण 'स्वराज्याचा कारभार' या पाठानुन शिवाजी महाराजांनी अष्टप्रधान मंडळ, शेतीविषयीचे धोरण, माध्यमानुन कशा प्रकारे स्वराज्याचा कारभार वधीतला हे बघणार आहो.

फलक लेखन

दिनांक : 23/11/2020

विषय : इतिहास.
घटक - स्वशक्त्याचा कारभार.

इयत्ता : 6 वी

* अज्यप्रधान
* अवर्धन
* शेतसारा.

मेरे त्रिबंके पिंढळे हे अज्यप्रधान
मंडळचे प्रधान छेते.

दिनांक : / /

मार्गदर्शक प्राध्यापकाची सही
(नाव : प्रोफ. Ramyik A A)

गुण / यद्निश्चयन श्रेणी

अ.नं.	घटक	1	2	3	4	5
1	पाठ नियोजन - Lesson Note (Neat, Correct and complete)				✓	
2	प्रस्तावना - Introduction				✓	
3	हेतुकथन - Statement of aim and Title writing			✓		
4	स्पष्टीकरणातील सुस्पष्टता - Clarity and fluency in Illustration / Narration					✓
5	प्रश्न कौशल्य - Clear, concise and grammatically correct				✓	
6	तार्किक व विचार प्रवर्तक प्रश्न - Logical and thought provoking questions				✓	
7	प्रश्नांचे समान वितरण व प्रबलन - Distribution of questions and Reinforcement					
8	फलक लेखन - Balck Board Work			✓		
9	सुस्पष्टता व आत्मविश्वास - Clarity & Confidence In Teaching				✓	
10	वर्ग आंतरक्रिया - Classroom interaction				✓	
11	चेतक विविधता - Stimulus Variation					✓
12	शैक्षणिक साधनांचा वापर - Use of teaching aids / Example			✓		
13	विषयज्ञान प्रभूत्व - Mastery over the content					
14	वर्ग व्यवस्थापन - Classroom Management				✓	
15	वेळ व्यवस्थापन - Time Management				✓	
16	मूल्यमापन - Recapitulation			✓		✓
17	विद्यार्थी प्रतिसाद - Students response				✓	
18	उपयोजन - Application (Appropriate / Creative based application)					✓
19	गृहपाठ - Home Work (Appropriate / Activity based home work)				✓	
20	अध्यापनाचा एकूण प्रभाव Over all impression				✓	
	एकूण गुण				✓	
				12	52	15

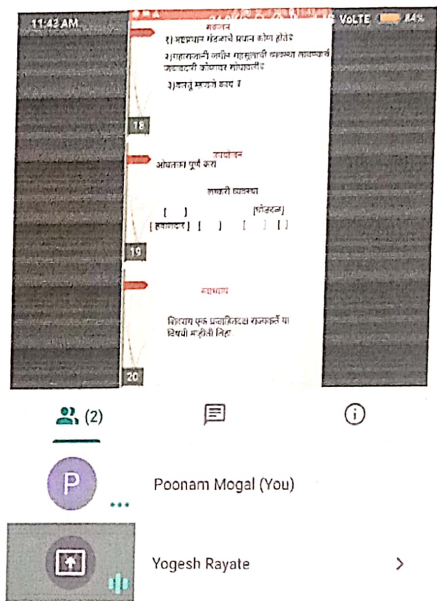
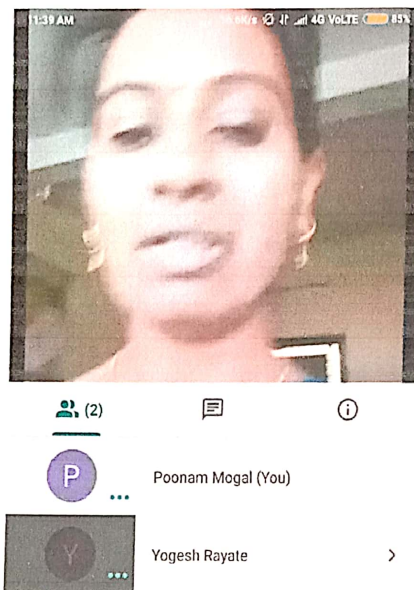
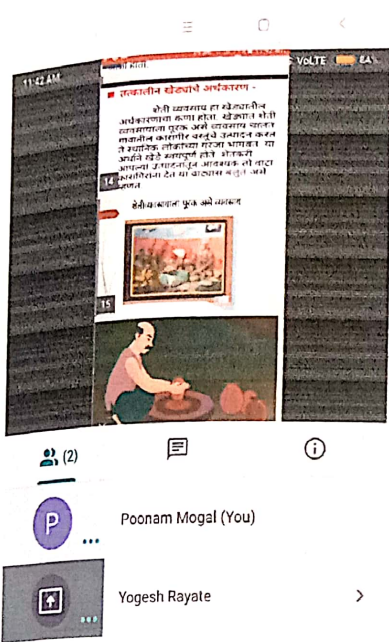
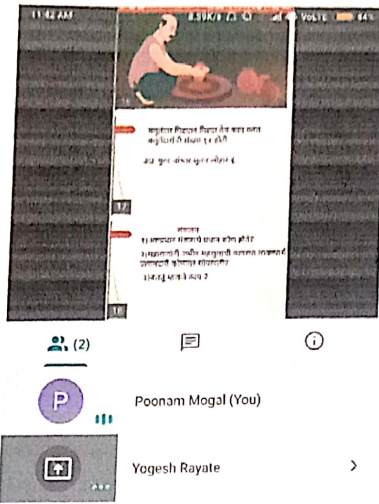
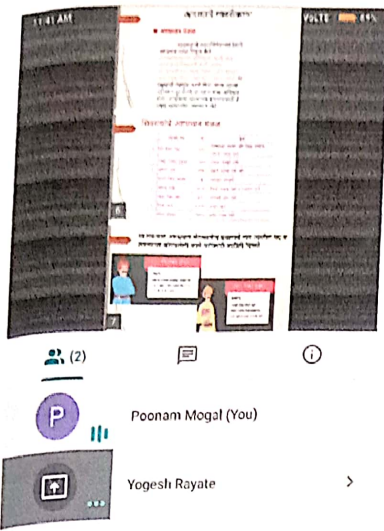
दिनांक : 23/11/2020

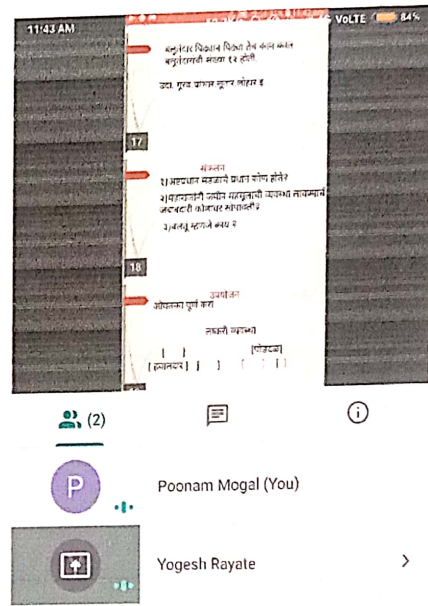
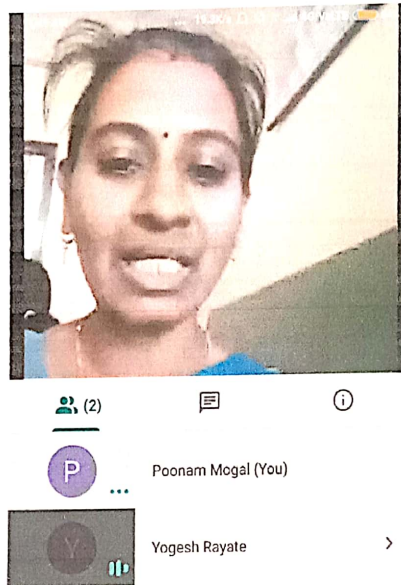
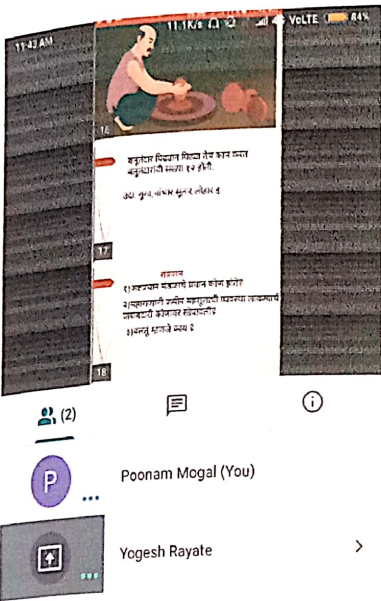
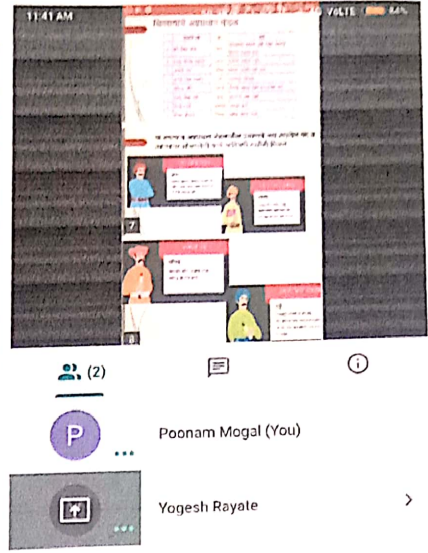
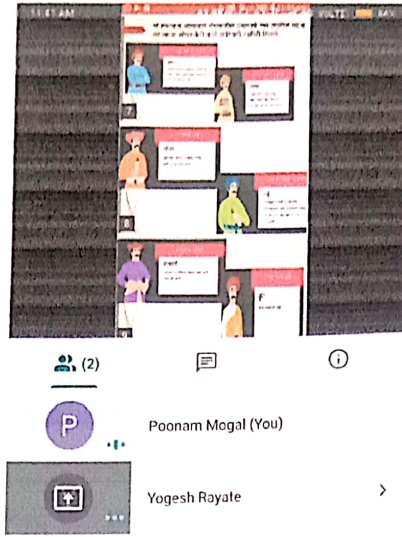
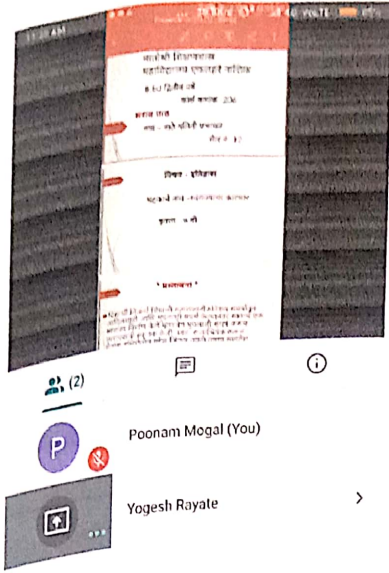
विद्यार्थी सहभाग

गुण - 79
100

मार्गदर्शक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी
(नाव : More K.C.)

3) अक्षयस्थान बरे
6) वेळेचे नियोजन करा

मातोश्री शिक्षणशास्त्र
महाविद्यालय, एकलहरे, नाशिक
B.Ed द्वितीय वर्ष

कोर्स क्रमांक - 206

सराव पाठ

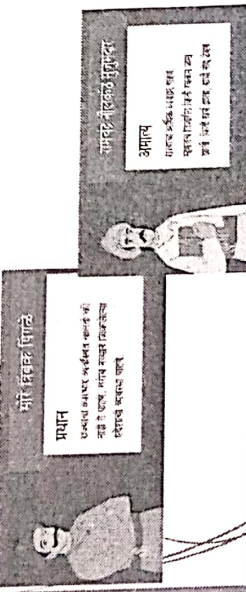
नाव - नाठे नलिनी प्रभाकर

रोल नं - 12

हेतूकथन

अशा रितीने वाढत गेलेल्या स्वराज्याचा कारभार व्यवस्थितपणे व्हावा, लोकांचे कल्याण व्हावे यासाठी महाराजांनी स्वराज्याची घडी बसवली याच सर्व गोष्टींची माहिती आपण 'स्वराज्याचा कारभार' या पाठात घेणार आहोत.

या तक्त्यात अष्टप्रधान मंडळातील प्रधानाचे नाव त्यातील पद व त्यांच्यावर सोपवलेली कामे याविषयी माहिती घेऊन घ्या.

विषय - इतिहास

घटकाचे नाव - स्वराज्याचा कारभार

इयत्ता - ७ वी

* प्रस्तावना *

विद्यार्थी मित्रांनो शिवाजी महाराजांनी अतिशय सघर्षाने आदिलशाही आणि मुघलांशी संघर्ष केल्यानंतर स्वतःच एक स्वराज्य निर्माण केले. म्हणजेच मुघलांशी संघर्ष करून स्वराज्याची स्थापना केली. स्वतः राज्यभिक्षेक करून घेतला. दक्षिणेतिल प्रदेश जिंकून त्यांनी त्याचा समावेश स्वराज्यात केला. दक्षिणेकडील बऱ्याच भागाचा समावेश स्वराज्यात झाला होता.

आशाचे सादरीकरण

■ अष्टप्रधान मंडळ -

महाराजांनी राज्याभिक्षेच्या प्रसंगी अष्टप्रधान मंडळ नियुक्त केले. राजकारणाच्या सर्वोत्तरी त्वाची आठ खात्यांसाठी विभागणी केली. प्रत्येक खात्यासाठी एक प्रमुख मंडळी आठ खात्यात आठ प्रमुख मंडळांचे अष्टप्रधान मंडळ बनले. या प्रमुखांची नियुक्ती करणे शिवाजी यांना त्यांच्या पदावरून दूर करणे, हा महाराजांचा अधिकार होता. आपापल्या खात्याच्या कारभारासाठी हे प्रमुख मंत्रांजांना जबाबदार होते.

शिवरायांचे अष्टप्रधान मंडळ

क्रमांक	नाम	पद	कार्य
१	मोठे चक्र किंवा अष्टप्रधान मंडळ	प्रधान	राजकारणाचा सर्वोच्च अधिकारी
२	मोठे चक्र किंवा अष्टप्रधान मंडळ	आचार्य	राज्य सरकारचा सर्वोच्च अधिकारी
३	मोठे चक्र किंवा अष्टप्रधान मंडळ	मंत्र	राजकारणाचा सर्वोच्च अधिकारी
४	मोठे चक्र किंवा अष्टप्रधान मंडळ	मंत्र	राजकारणाचा सर्वोच्च अधिकारी
५	मोठे चक्र किंवा अष्टप्रधान मंडळ	मंत्र	राजकारणाचा सर्वोच्च अधिकारी
६	मोठे चक्र किंवा अष्टप्रधान मंडळ	मंत्र	राजकारणाचा सर्वोच्च अधिकारी
७	मोठे चक्र किंवा अष्टप्रधान मंडळ	मंत्र	राजकारणाचा सर्वोच्च अधिकारी
८	मोठे चक्र किंवा अष्टप्रधान मंडळ	मंत्र	राजकारणाचा सर्वोच्च अधिकारी

स्वाध्याय

शिवराय एक प्रजाहितदक्ष राज्यकर्ते या विषयी माहिती लिहा.

संकलन
१) अष्टप्रधान मंडळाचे प्रधान कोण होते?

२) महाराजांनी जमीन महसूलाची व्यवस्था लावण्याची जबाबदारी कोणावर सोपवली?

३) बलतू म्हणजे काय ?